

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 1993 M. LIEPOS 21 D. NUTARIMO
NR. 540 „DĖL VALSTYBINIO STUDIJŲ FONDO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO
(TAP-23-1598)(TAIS NR. 23-8514(2))**

Nr.

Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 540 „Dėl Valstybinio studijų fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas) atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreipiame dėmesį, nors pagal Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies nuostatas Valstybinio studijų fondo steigia ir jo nuostatus tvirtina Vyriausybė, Valstybinio studijų fondo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 540 „Dėl Valstybinio studijų fondo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), Valstybinis studijų fondas yra įstaiga prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 9 punktą, kuriame nurodyta, kad Vyriausybė gali pavesti įstaigų prie ministerijų nuostatus ir jų administracijos struktūrą tvirtinti atitinkamos valdymo srities ministrui, jei kiti įstatymai nenustato kitos jų tvirtinimo tvarkos, teisėkūros ekonomiškumo principą ir panašius pavyzdžius (*Studijų kokybės vertinimo centro nuostatus*, patvirtintus švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu), siūlytume ateityje, patikslinus Mokslo ir studijų įstatymo nuostatas, apsvarstyti galimybę papildyti Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą pavedimu švietimo, mokslo ir sporto ministrui tvirtinti Valstybinio studijų fondo nuostatus įsakymu.

2. Siūlome patikslinti Projektu siūlomų keisti Nuostatų 4¹ punktą, kurio nuostatos turėtų būti atskirtos, laikantis Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 1V-15 „Dėl Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 4.5 papunkčio, 5 ir 6 punktų reikalavimų. Papildomai pažymime, kad šią pastabą teikė ir Vidaus reikalų ministerija 2023 m. birželio 21 d. rašte.

3. Taip pat siūlytume patikslinti Projektu siūlomų keisti Nuostatų 4¹ punkte pateikiamą nuorodą į Valstybinio studijų fondo interneto svetainę (<https://vsf.lrv.lt>).

4. Pažymime, kad laikantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 112 punkto reikalavimų, teisės akto, institucijos ir pan. pavadinimas, prasidedantis žodžiais „*Lietuvos Respublikos*“, minimas ne kartą, pirmą kartą parašius visą pavadinimą, toliau jis gali būti rašomas be žodžių „*Lietuvos Respublikos*“. Atsižvelgiant į tai, siūlome patikslinti Projektą ir užtikrinti Nuostatų tekste tinkamą institucijos pavadinimo „*Lietuvos Respublikos Vyriausybė*“ bei *Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos* ir *Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymų* pavadinimų vartojimą.

5. Atkreipiame dėmesį, kad Projektu siūlomų keisti Nuostatų 5 punkte nurodyta formuluotė „*Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos einamiesiems metams nustatytų mokslo ir studijų sistemai aktualių prioritetinių temų (toliau – prioritetinės temos)*“ stokoja aiškumo ir teisinio pagrindimo. Siūlome patikslinti Projektą ir teikime pateikti argumentus, kokių teisės aktu vadovaujantis (ar kokio teisės akto nuostatas įgyvendinant) šios temos bus nustatomos. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad Teisingumo ministerijos 2023 m. birželio 22 d. rašte pateikta 1 pastaba dėl *subjekto*, kuris nustato minėtas *prioritetines temas*, tačiau, nors į ją neatsižvelgta, į derinimo pažymą pastaba ir argumentai dėl neatsižvelgimo neįtraukti.

6. Pažymime, kad Projektu siūlomų keisti Nuostatų 7.13¹ papunkčiui aktuali Vyriausybės kanceliarijos 2023 m. spalio 23 d. išvados Nr. NV-2576 1 pastaba, tad siūlome suderinti abu projektus.

7. Atkreipiame dėmesį, kad nors Projektu siūlomų keisti Nuostatų 11.6¹ papunktis nėra keičiamas, siūlytume papildomai įvertinti minėto papunkčio nuostatą „*neviršydamas nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus*“ tuo aspektu, kad 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymui ir su juo susijusiems teisės aktams, numatantiems, kad didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius bus panaikintas, taip įgalinant institucijų ir įstaigų vadovus nuspręsti, kiek ir kokių pareigybių reikia veiklai vykdyti ir iškeltiems tikslams pasiekti. Nustačius, kad yra poreikis patikslinti minėto 11.6¹ papunkčio formuluotes, siūlytume įtraukti pakeitimus į Projektą.

8. Pažymime, kad įprastai biudžetinės įstaigos valdymas organizuojamas pagal Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 straipsnio nuostatas, pagal kurias biudžetinės įstaigos vadovas yra *vienasmenis* biudžetinės įstaigos *valdymo organas*, jokio kito organo įstatyme nėra numatyta. Laikantis viešosios teisės principo – specialaus leidimo (arba bendro draudimo), pagal kurį „visa, kas nėra leidžiama, yra draudžiama“, tam tikro eksplisitinio leidimo nebuvimas paprastai interpretuotinas kaip atitinkamo (eksplisitiškai neleisto) elgesio draudimas. Todėl siūlome papildomai įvertinti, kaip Projektu siūlomų keisti Nuostatų 13–19 punktai, susiję su Valstybinio studijų fondo valdyba, atitinka Biudžetinių įstaigų ir Mokslo ir studijų įstatymų nuostatas, nes nesant atitikimo aukštesnės galios teisės aktams, šių nuostatų reikėtų atsisakyti. Esant poreikiui turėti *patariamojo* (ar *konsultacinio*) pobūdžio arba *priežiūrą vykdančią* kolegialų organą, siūlytume išnaudoti kitas galimas organizacines formas (darbo grupes, komisijas, stebėtojų tarybas ar pan.) šiam tikslui pasiekti, bet ne Nuostatuose dėstyti privalomas nuostatas apie Valstybinio studijų fondo valdybą kaip apie

kolegialų valdymo organą. Papildomai pažymime, kad panašią pastabą teikė ir Finansų ministerija 2023 m. birželio 22 d. rašte.

9. Atkreipiame dėmesį, kad Projektu siūlomų keisti Nuostatų 28¹–28⁸ punktai numato, *kuo remiantis yra naudojamos* skirtingos lėšų rūšys, kurias administruoja Valstybinis studijų fondas. Atsižvelgiant į tai, kad Nuostatų 7.13¹ papunktyje numatoma nauja Valstybinio studijų fondo atliekama funkcija, siūlome atitinkamai sistemškai papildyti ir Nuostatų 28¹–28⁸ punktus nuostata, kuo remiantis būtent 7.13¹ papunktyje numatytos lėšos bus naudojamos.

10. Pažymime, kad nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigalioja Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo pakeitimai, numatantys, kad viešojo juridinio asmens vidaus auditui atlikti gali būti įsigyjamoms vidaus audito paslaugoms Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. Siūlome šiuo aspektu papildomai įvertinti Projektu siūlomų keisti Nuostatų 30 punkto formuluotes ir (ar) poreikį šį punktą keisti.

11. Atsižvelgus į visas aukščiau išdėstytas pastabas ir patikslinus visus reikiamus punktus Projekte, siūlome, siekiant užtikrinti teisėkūros ekonomiškumo principo tinkamą įgyvendinimą ir Rekomendacijų 141 punkto reikalavimus, papildomai įvertinti galimybę Nuostatus išdėstyti nauja redakcija.

12. Projekto lyginamasis variantas turi būti patikslintas redakciniu aspektu.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė